

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9CoCsp/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117251487
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:6117251487.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Táne Veščičikovej v spore žalobkyne: S. S., nar. X.X.XXXX, bytom v E.-E., F. XXX/X, zastúpenej Mgr. Pavlom Kissom, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova 10 proti žalovanej: Východoslovenská distribučná, a.s., so sídlom v Košiciach, Mlynská 31, IČO: 36 599 361, o zaplatenie 2.315,52 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 11.9.2019 č.k. 11Csp/44/2018-120 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi 2.315,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 14.11.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyňi trovy konania v plnom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle § 22 ods. 1 písm. a/, ods. 2 a 5 zák. č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny (ďalej len „zák. č. 79/1957 Zb.“), § 42 ods. 2, § 42b zák. č. 70/1998 Z.z. o energetike, § 69 ods. 10 zák. č. 656/2004 Z.z. o energetike, § 96 ods. 4 zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike v platnom znení, § 451, § 671 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 5 ods. 1, 2 zák. č. 160/1990 Zb., § 7 zák. č. 116/1990 Zb., čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 11 ods. 4, čl. 15 C.s.p. dospel k záveru, že pokiaľ sa žalobkyňa vo vzťahu k žalovanej domáha vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 2.315,52 eur s prísl. titulom užívania jej nehnuteľnosti, jej žaloba je opodstatnená, preto žalobe vyhovel.

3. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že žalobkyňa je vlastníčkou nehnuteľnosti - stavby - obchodnej ubytovne so súp. č. XXX postavenej na parc. registra „C“ č. X a pozemku parcely registra „C“ č. X o výmere 276 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXXXXX, kat. úz. R., vedenom na Okresnom úrade Košice, Katastrálnym odborom pre okres Košice II, obec Košice-Západ. Na tomto pozemku sa nachádza trafostanica o výmere 36,18 m², ktorá je vo vlastníctve žalovanej, bola vybudovaná v roku 1965 za účinnosti zák. č. 79/1957 Zb. a je energetickým dielom v zmysle tohto zákona. Žalobkyňa žalobou uplatnila vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti vlastnícky jej patriacej žalovanou v období apríl až november 2017, pričom za užívanie nehnuteľnosti požaduje sumu 8,00 eur za m² vychádzajúc zo sumy, za akú sa prenajímajú obdobné nehnuteľnosti.

4. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že jedinou spornou skutočnosťou zostala otázka, či k predmetnej trafostanici vzniklo v zmysle ust. § 22 ods. 1 písm. a/ zák. č. 79/1957 Zb. zákonné vecné bremeno v prospech žalovanej. Z dikcie tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že energetickým podnikom (v tomto prípade žalovaná, resp. jej právni predchodcovia) prislúcha oprávnenie: stavať a prevádzať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenej stavby elektrické vedenie, ako i malé stanice do rozlohy 30 m² s príslušenstvom (ďalej len „vedenie“), najmä zriaďovať na nehnuteľnostiach podperné body, prepnúť nehnuteľnosti vodičmi a umiestňovať v nich vedenie. Z ods. 2 a 5 spomínaného zákonného ustanovenia vyplýva, že za výkon oprávnení uvedených v ods. 1 nie sú energetické podniky povinné poskytovať náhradu a povinnosť strieť výkon oprávnení uvedených v ods. 1 viazne na dotyčnej nehnuteľnosti ako vecné bremeno.

5. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že z logického, ako aj gramatického výkladu ust. § 22 ods. 1 písm. a/ spomínaného zákona vyplýva, že malou stanicou je taká stanica, ktorá má rozlohu do 30 m². K takejto stanici umiestnenej na nehnuteľnostiach tretích osôb nepatrí povinnosť žalovanej poskytovať náhradu, resp. k takejto stanici vznikne v zmysle ust. § 22 ods. 5 spomínaného zákona vecné bremeno priamo zo zákona. Poukázal tiež na kontinuálnosť, ktorá je zachovaná, pokiaľ ide o oprávnenia energetického podniku k vzniku vecného bremena, pokiaľ sa jedná o malú stanicu.

6. Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo významné v danej veci zodpovedať otázku, či trafostanica umiestnená na nehnuteľnosti žalobkyne je malou stanicou alebo takouto stanicou nie je, teda či k takejto stanici vzniklo zo zákona vecné bremeno a či za užívanie nehnuteľnosti vlastnícky patriacej žalobkyni prináleží finančná náhrada.

7. Z tvrdení oboch sporových strán s dôrazom na tvrdenie zástupcu žalovanej strany odprezentovaného na pojednávaní dňa 20.2.2019 súd prijal záver, že je nesporné, že predmetná stanica má rozlohu 36,18 m², teda nespĺňa základnú požiadavku na označenie „malej stanice“, ku ktorej by zo zákona vzniklo vecné bremeno v prospech žalovanej. Žalovaná nepredložila dôkazy, ktoré by odôvodnili záver, že predmetná stanica netvorí jeden technologický a funkčný celok a je možné jej rozlohu nejakým spôsobom „deliť“ pre prípadný vznik zákonného vecného bremena. V tomto kontexte súd konštatoval, že žalovaná neunesla dôkazné bremeno. Prijal tak jednoznačný záver o tom, že predmetná stanica nie je „malou stanicou“ v zmysle ust. § 22 ods. 1 písm. a/ zák. č. 79/1957 Zb., preto k nej zo zákona nemohlo vzniknúť vecné bremeno v prospech žalovanej, resp. jej právnych predchodcov.

8. Pokiaľ teda žalovaná užívala nehnuteľnosť žalobkyne bez právneho dôvodu, došlo na strane žalovanej k vzniku bezdôvodného obohatenia. Žalovaná v priebehu konania nerozporovala výšku nájomného, ktorú uplatnila žalobkyňa, preto vychádzal z ňou navrhutej výšky 8,00 eur za m² mesačne a žalobkyni priznal za obdobie apríl až november 2017 celkovo sumu 2.315,52 eur. Vychádzal pritom z celkovej rozlohy trafostanice o veľkosti 36,18 m² a na základe jednoduchého výpočtu dospel k výslednej sume bezdôvodného obohatenia (36,18 m² x 8 eur x 8 mesiacov). Spolu s istinou priznal žalobkyni aj nárok na úroky z omeškania, ktorých výšku vyčíslil v zmysle ust. § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. účinného v rozhodnom čase. Takto priznal žalobkyni nárok na zákonné úroky z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy od 14.11.2017 do zaplatenia.

9. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania voči neúspešnej žalovanej.

10. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok zmenil a žalobu zamietol alebo aby ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaná v odvolaní vytkla súdu prvej inštancie, že vec nesprávne právne posúdil a tiež že ním prijaté závery sú nedostatočné, pokiaľ len konštatoval, že k predmetnej trafostanici nemohlo zo zákona vzniknúť vecné bremeno v prospech žalovanej. Závery súdu o tom, že privolaný znalec počas súdneho konania konštatoval, že plocha trafostanice zaberá plochu viac než 30 m² boli závermi výlučne faktickej povahy. Súd nesprávne interpretoval tento dôkaz. Znalec nebol oprávnený a ani sa nevyjadroval k právnenému posúdeniu veci, t.j. k otázke, či k danej trafostanici zriadenej počas účinnosti elektrizačného zákona o rozlohe presahujúcej 30 m² môže vzniknúť zákonné vecné bremeno a ak áno, či vzniká k celej trafostanici alebo k jej časti 30 m². S touto otázkou sa mal vyporiadať prvostupňový súd v napadnutom rozsudku. Podľa názoru žalovanej

vzniklo k predmetnej nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne vecné bremeno, pokiaľ ide o rozlohu trafostanice do 30 m², preto žalobkyni môže vzniknúť nárok na úhradu len za užívanie jej nehnuteľnosti presahujúcej 30 m², teda za 6,18 m². Vytkla súdu prvej inštancie, že sa nevyporiadal s argumentmi uvedenými žalovanou vo vyjadrení zo dňa 29.6.2018, týkajúcimi sa rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/74/2016, ktorý uviedol, že pri posudzovaní obdobného prípadu je nevyhnutné použiť ust. § 11 ods. 1 písm. g/ zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z ktorého vyplýva oprávnenie žalovanej ako prevádzkovateľa distribučnej sústavy vykonávať povolenú činnosť na elektroenergetických zariadeniach na cudzích nehnuteľnostiach. Upramila pozornosť na to, že zákon o energetike priznáva elektroenergetickým zariadeniam štatút zariadení, ktoré slúžia verejnému záujmu, ktorým distribúcia elektrickej energie bezpochyby je. Uplatnenie iného právneho režimu za užívanie nehnuteľnosti vo forme nájmu je podľa žalovanej v rozpore s dikciou spomínaných právnych predpisov. Vlastník má nárok na jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena. Nárok žalobkyne na pravidelne sa opakujúcu odplatu aj s ohľadom na uvedené považuje žalovaná za nezákonný. Z tohto dôvodu nárok žalobkyne nevznikol titulom bezdôvodného obohatenia.

11. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla potvrdiť rozsudok ako vecne správny. Z odvolania žalovanej nevyplýva, v čom vidí nesprávne právne posúdenie veci a ani o akú vadu konania by malo v danom prípade ísť. Podľa názoru žalobkyne sa súd vypořiadal so všetkými spornými otázkami správne, rozsudok je jasný a náležite odôvodnený.

12. Žalovaná v reakcii na vyjadrenie žalobkyne zotrvala na svojej odvolacej argumentácii. Pojem „technologický a funkčný celok“, resp. otázka „deliteľnosti“ rozlohy trafostanice sú podľa názoru žalovanej konštruktom konajúceho súdu bez opory v platnej legislatíve.

13. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 C.s.p. z hľadísk uvedených v ust. § 379 a § 380 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

14. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

15. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 25.11.2020 o 9,50 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 19.11.2020 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

16. Žalovaná v odvolaní namietala odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ C.s.p., teda že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

18. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom konanie netrpí ani inou vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

19. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

20. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky argumenty uvádzané žalovanou v odvolaní. Žalovaná pritom argumentuje skutočnosťami, ktoré uviedla už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci, preto odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

21. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie o nesplnení zákonných podmienok v zmysle ust. § 22 ods. 1 písm. a/ zák. č. 79/1957 Zb., za ktorých splnenia by energetickému podniku prislúchalo oprávnenie stavať a prevádzať na cudzej nehnuteľnosti v rozsahu vyplývajúcom z povolenej stavby elektrické vedenie, ako aj malé stanice do rozlohy 30 m², s príslušenstvom.

22. Ako vyplýva z gramatického výkladu spomínaného ust. § 22 ods. 1 písm. a/ zák. č. 79/1957 Zb., výkon oprávnení tam uvedených (oprávnenia stavať a prevádzať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenej stavby elektrické vedenie a malé stanice do rozlohy 30 m² s príslušenstvom) vzniká v prípade stanice len v tom prípade, ak ide o tzv. malú stanicu do rozlohy 30 m².

23. Ako vyplynulo z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie, v danom prípade predmetná trafostanica má rozlohu 36,18 m², nejde teda o „malú stanicu“ tak, ako má na mysli spomínané ust. § 22 ods. 1 písm. a/ zák. č. 79/1957 Zb.. Len v prípade „malej stanice“ energetické podniky nie sú povinné poskytovať náhradu za výkon tam uvedených oprávnení.

24. Nakoľko v našom prípade trafostanica má rozlohu presahujúcu 30 m² (rozloha 36,16 m²), niet pochyb o tom, že žalobkyňa je oprávnená požadovať náhradu za užívanie nehnuteľnosti, vlastnícky jej patriacej, na ktorej stojí táto trafostanica, vlastnícky patriaca žalovanej.

25. V danom prípade medzi stranami sporu nie je založený žiaden právny vzťah, ktorý by vyplynul z dohody strán sporu, resp. zo zákona. Správne preto súd prvej inštancie posúdil nárok žalobkyne v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka titulom bezdôvodného obohatenia. V danom prípade bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný žalovanou plnením bez právneho dôvodu na úkor žalobkyne.

26. Názor žalovanej o tom, že výkladom ust. § 22 ods. 1 písm. a/ zák. č. 79/1957 Zb. možno dôjsť k záveru, že žalobkyňa má nárok na náhradu za užívanie jej nehnuteľnosti len v rozsahu presahujúcom 30 m² nemôže obstáť, nakoľko takýto záver nemožno vyvodiť z výkladu spomínaného zákonného ustanovenia.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyne priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnej žalovanej.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).